

การศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

นายจรัญ เกษมสายขันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN - 974-569-047-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014572

117419404

A STUDY OF THAI LANGUAGE INSTRUCTION CONDITIONS IN THE
DEVELOPMENT PROJECT OF SMALL SIZE SECONDARY SCHOOLS

Mr.Charun Kasemsaichon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาลักษณะการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

โดย นายเจริญ เกษมสายชน์

ภาควิชา มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์พรชัย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... *ดร.ถาวร วัชรารักษ์* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *ดร.สุจริต เพียรชอบ* ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพียรชอบ)

..... *รองศาสตราจารย์สายใจ อินทร์พรชัย* อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์สายใจ อินทร์พรชัย)

..... *ดร.ยุพิน พิพิธกุล* กรรมการ
(ศาสตราจารย์ยุพิน พิพิธกุล)

..... *รองศาสตราจารย์สุภัทรา อักษรานูเคราะห์* กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุภัทรา อักษรานูเคราะห์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จรรยา เกษมล้ำยพันธ์ : การศึกษาลักษณะการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (A STUDY OF THAI LANGUAGE
INSTRUCTION CONDITIONS IN THE DEVELOPMENT PROJECT OF SMALL SIZE
SECONDARY SCHOOLS) อ.ปรีक्षा : รศ. ล้ายใจ อินทร์พรชัย, 149 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียน
มัธยมศึกษาในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในด้านการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน วิธี
สอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการนิเทศ
การสอน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน ครูภาษาไทยเห็นว่า การจัดในด้านการนำหลักสูตรไป
ใช้ และการดำเนินการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทยมีการจัดมาก ส่วนการจัด
ด้านหนังสือเรียนของโรงเรียนมีการจัดน้อย
2. ด้านวิธีสอน ครูภาษาไทยเห็นว่า การจัดด้านการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรม
การสอนภาษาไทยมีการจัดมาก ส่วนการนำวิธีสอนไปใช้ในการสอนภาษาไทยมีการนำไปใช้น้อย
3. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูภาษาไทยเห็นว่า มีการจัดหาสื่อการเรียนการสอน
การนำสื่อการสอนไปใช้ประกอบการสอน และการจัดในการใช้สื่อการสอนน้อย
4. ด้านการวัดและประเมินผล ครูภาษาไทยเห็นว่า การจัดในด้านการวัดและประเมินผล
การเรียนมีมาก การวัดผลตามขั้นตอนการเรียนรู้ และการนำวิธีวัดไปใช้ในการวัดผลและประเมินผล
การเรียนมีการนำไปใช้มาก.
5. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูภาษาไทยเห็นว่า มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
น้อย ส่วนวิธีการวัดผลกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นำไปใช้ และการจัดดำเนินการและวางแผนกิจกรรมเสริม
หลักสูตรมีการจัดมาก
6. ด้านการนิเทศการสอน ครูภาษาไทยเห็นว่า มีการได้รับการนิเทศจากบุคคลที่เกี่ยวข้องใน
การนิเทศ การจัดการนิเทศการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ และการนำวิธีการต่าง ๆ ในการนิเทศไปใช้
น้อย

ภาควิชามัธยมศึกษา
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
ปีการศึกษา2530

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

CHARUN KASEMSAICHON : A STUDY OF THAI LANGUAGE INSTRUCTION CONDITIONS IN THE DEVELOPMENT PROJECT OF SMALL SIZE SECONDARY SCHOOLS, THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SAIJAI INDRAMBARAYA, 149 PP.

The purpose of this research was to study Thai Language instruction conditions in the Development Project of small size secondary schools, in the aspects of the implementation of curriculum and textbooks, methods of teaching, utilization of instructional media, measurement and evaluation, co-curricular activities and supervision. The findings were as follows :

1. In the aspect of the implementation of curriculum and textbooks, the Thai language teachers agreed that Thai language curriculum was operated and was practised relevantly to the objectives of the Thai language curriculum at the high level. However, the provision of textbooks in the school was found at the low level.

2. In the aspect of teaching methods, the Thai language teachers agreed that the management of instruction and the utilization of various teaching activities were performed at the high level. However, the implementation of various Thai language teaching methods were performed at the low level.

3. In the aspect of utilization of instructional media, the Thai language teachers agreed that the provision and the utilization of instructional media in teaching Thai language were performed at the low level.

4. In the aspect of measurement and evaluation, the Thai language teachers agreed that the measurement and evaluation were performed at the high level. The measurement of learning steps and the utilization of various evaluation techniques were also performed at the high level.

5. In the aspect of co-curricular activities, the Thai language teachers agreed that it was practised at the low level, but the techniques of evaluation and the organization and planning of co-curricular activities were operated at the high level.

6. In the aspect of supervision, the Thai language teachers agreed that the supervision obtained from supervisory personnel, the organization of instructional supervision and the utilization of various supervisory techniques were performed at the low level.

ภาควิชามัธยมศึกษา.....
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย.....
ปีการศึกษา 2530.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไ้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์
สายใจ อินทร์เหรียญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำและ
ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
ในความกรุณาของท่าน

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพียรชอบ ศาสตราจารย์
ยุพิน พิพิธกุล รองศาสตราจารย์สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ รวมทั้งผู้ทรง
คุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณคุณพรทิพย์ ศิริสมบูรณ์वेश คุณวาณิช ประทุมพันธ์ คุณณรงค์
บัวเกศ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจมาโดยตลอด รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของ
กองการมัธยมศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความสะดวกในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณคุณวรรณา กัญญาโชติ คุณรัชชัญญ์ ปลื้มจิตต์ คุณมนตรี มั่นคง
คุณรัตนา ลักษณะโกเศศ คุณสมชาย ตังบุญยืน คุณมนตรี น้อยทรัพย์ คุณฉลาด
ภูษาทอง คุณสมชาย คงฉิม ที่ช่วยเป็นกำลังใจตลอดมา

เจริญ เกษมสายสนม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
 บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
สภาพการเรียนรู้การสอนวิชาภาษาไทย	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
3. วิธีดำเนินงานวิจัย	55
การศึกษาค้นคว้า	55
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	55
การสุ่มตัวอย่างประชากร	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	58
การนำเสนอข้อมูล	58
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
5. สรุปผลการวิจัย	87

	หน้า
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	108
ก. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	109
ข. รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประจำกร	110
ค. ประวัติความเป็นมาของโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ..	115
ง. โครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก	121
จ. แบบสอบถาม	131
ประวัติผู้เขียน	146

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานการณ์ของครุภาษาไทย	61
2	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการจัดในด้านการศึกษาหลักสูตรไปใช้ของโรงเรียน ..	63
3	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการดำเนินงานให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของ หลักสูตรวิชาภาษาไทย	64
4	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการจัดด้านหนังสือเรียนของโรงเรียน	65
5	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการจัดด้านการเรียนการสอน	66
6	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทย	67
7	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการนำวิธีสอนไปใช้ในการสอนภาษาไทย	68
8	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการจัดหาสื่อการเรียนการสอน	69
9	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการนำสื่อการสอนไปใช้ประกอบการสอน	70
10	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการจัดในการใช้สื่อการสอน	72
11	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการจัดในด้านการจัดและประเมินผลการเรียน ...	73
12	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการวัดผลตามขั้นตอนของการเรียนรู้ที่นำไปใช้ ..	75
13	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการนำวิธีวัดไปใช้ในการวัดผลและประเมินผล การเรียน	76
14	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	77
15	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อวิธีการวัดผลกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นำไปใช้ ...	78
16	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการจัดเพื่อดำเนินการและวางแผนกิจกรรมเสริม หลักสูตร	79
17	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการให้บริการนิเทศจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในการ นิเทศ	80
18	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการจัดการนิเทศการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ..	81
19	ความคิดเห็นของครุภาษาไทยต่อการนำวิธีการต่าง ๆ ในการนิเทศไปใช้	82